

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Obdo/66/2014
Identifikačné číslo spisu:	7505212867
Dátum vydania rozhodnutia:	29.02.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Beáta Miničová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:7505212867.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Q. X. - Q.-T., K. XXX, S.: XX 274 132, právne zastúpeného JUDr. Ivanom Jurčišinom, advokátom, Mlynská 26, Košice, proti žalovanému: L. T., T. XXX, S.: XX XXX XXX, zastúpenému JUDr. Ľubomírom Majerčíkom, advokátom, Mlynská 1, Košice, o zaplatenie 9.796,18 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Košice - okolie, pod sp. Zn. 12Cb/3/2006, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 27. júna 2014, č. k. 4Cob/52/2014-472, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 27. júna 2014, č. k. 4Cob/52/2014-472 v jeho potvrdzujúcom výroku a rozsudok Okresného súdu Košice - okolie zo dňa 4. februára 2014, č. k. 12Cb/3/2006-407 vo výroku, ktorým návrh zamietol, z r u š u j e a vec v rozsahu zrušenia vracia Okresnému súdu Košice - okolie na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Košice - okolie rozsudkom zo dňa 4. februára 2014, č. k. 12Cb/3/2006-407, žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 6.834,92 eur s úrokom z omeškania vo výške 14,5 % ročne zo sumy 11.382,91 eur od 16.11.2004 do 25.2.2006, zo sumy 10.311,18 eur od 26.2.2006 do 15.3.2011, zo sumy 6.834,92 eur od 16.3.2011 do zaplatenia, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, v prevyšujúcej časti návrh zamietol a vyslovil, že o trovách konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

V odôvodnení rozhodnutia súd prvého stupňa uviedol, že medzi účastníkmi konania došlo k uzatvoreniu platnej zmluvy o dielo č. 6/2004, na základe ktorej žalobca ako zhotoviteľ vykonal pre žalovaného ako objednávateľa dielo - zastrešenie objektu D. T.. V tejto zmluve zmluvné strany určili predmet zmluvy, cenu diela a termín začatia a ukončenia prác. Žalovaný v konaní tvrdil, že sa so žalobcom dohodol na kompletnej cene za vykonané dielo vo výške 520.543,60 Sk, že táto cena bola určená ako pevná na základe rozpočtu, ktorý je súčasťou zmluvy o dielo. Z tohto rozpočtu súd prvého stupňa zistil, že sú v ňom uvedené jednotlivé druhy prác, ktoré mal žalobca vykonať, ich rozsah a ich jednotková cena. Preto súd prvého stupňa dospel k záveru, že medzi účastníkmi konania došlo k dohode o jednotkových cenách

za jednotlivé druhy prác, keďže na základe toho bola určená konečná cena diela. K žiadnej ďalšej dohode medzi účastníkmi konania ohľadom jednotkových cien za jednotlivé druhy prác nedošlo. Tú skutočnosť, že došlo k dohode o jednotkových cenách tak, ako sú uvedené v rozpočte, preukazuje aj záznam z jednania zo dňa 27.1.2005 medzi účastníkmi konania, kde bolo dohodnuté, že žalovaný spolu so svojim dozorom, pripravil rozpočet na skutočne realizované práce, ale s úpravou jednotkových cien. Keďže žalobca následne neakceptoval zníženie jednotkových cien, k ďalšej dohode o jednotkových cenách nedošlo, teda ostala v platnosti dohoda o jednotkových cenách podľa rozpočtu. Túto dohodu o jednotkových cenách podľa rozpočtu súd prvého stupňa považoval za platnú aj z toho dôvodu, že žalovaný vo faktúrach č. 20040701 a č. 20040803, ktorými žalobca fakturoval žalovanému cenu vykonaných prác a žalovaný tieto faktúry uhradil v plnej výške, tieto jednotkové ceny žalovaný nenamietal.

Okresný súd Košice - okolie zdôraznil, že predmetom tohto konania je zaplatenie zostatku ceny diela za vykonané práce, ktoré žalobca vyfakturoval žalovanému faktúrou č. 20041001 v sume 13.272,72 eur (399.854,- Sk). Keďže predmetom tohto konania je nezaplatenie prác vyfakturovaných faktúrou č. 20041001, a to za jednotkové ceny uvedené vo faktúre, súd prvého stupňa preto zameral dokazovanie na zistenie skutočného množstva vykonaných prác a navyše prác, ktoré žalobca na predmetom diele vykonal. Za objektívne vykonané množstvo týchto prác súd prvého stupňa považoval rozsah prác určených súdnym znalcom Ing. Jozefom Čechovským, ktoré boli zamerané znalcom za účasti oboch účastníkov konania. Súd prvého stupňa preto na zistenie výšky oprávnenej pohľadávky žalobcu na zaplatenie prác, ktoré sú predmetom tohto konania podľa vystavenej faktúry č. 20041001, porovnal všetky faktúry, teda aj faktúru č. 20040701 a č. 20040803, aj keď tieto 2 faktúry č. 20040701 a č. 20040803 žalovaný v plnej výške žalobcovi uhradil. Súd prvého stupňa pri porovnávaní týchto faktúr, jednotlivých ich položiek zistil, že niektoré fakturované sumy sú oprávnené a niektoré nie tak, ako to podrobne špecifikoval na strane 5, 6, 7, 8 odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa. Po porovnaní týchto položiek dospel k záveru, že nárok žalobcu z predmetnej neuhradenej faktúry č. 20041001 je oprávnený v celkovej výške 11.382,91 eur a keďže z tejto faktúry žalovaný uhradil dňa 15.3.2001 sumu 3.476,26 eur, neuhradená zostala oprávnená pohľadávka z faktúry č. 20041001 vo výške 7.906,65 eur, a to za neuhradenú cenu diela podľa § 536 ods. 1, 3 Obchodného zákonníka.

Súd prvého stupňa v započítacej námietke zo strany žalovaného ohľadom náhrady spôsobenej škody na diele zo strany žalobcu v uplatnenej výške 32.287,- Sk (1.071,73 eur) za vykonané maliarske a natieračské práce a vo výške 949,16 eur a 209,65 eur za opravu poškodenej strechy vykonanú R. Q., dospel k záveru, že započítacia námietka žalovaného je dôvodná v rozsahu 1.071,73 eur za vykonané maliarske a natieračské práce, pretože z podaného znaleckého posudku súdnym znalcom Ing. Gardošom a fotografiami v ňom založenými vyplýva, že v dôsledku väd strechy došlo k zatečeniu interiéru objektu a došlo k poškodeniu omietok a maľoviek interiéru, čo si vyžiadalo náklady na vymaľovanie 1.071,73 eur. Súd prvého stupňa preto považoval uplatnený nárok žalovaného na náhradu škody, ktorú spôsobil žalobca nekvalitným vykonaním strechy za dôvodný a za dôvodný považoval nárok žalovaného na zaplatenie nákladov na vymaľovanie objektu v zmysle § 373 Obchodného zákonníka, preto uznal započítaciu námietku žalovaného vo výške 1.071,73 eur za tieto práce. V prevyšujúcej časti započítaciu námietku za opravu strechy vo výške 949,16 eur a 209,65 eur nepovažoval súd prvého stupňa za dôvodnú, pretože v konaní nebolo preukázané, že vady strechy spôsobil len žalobca, pretože zo znaleckého posudku a z výpovedi svedkov vyplynulo, že po streche chodili rôzni ľudia, a to nielen pracovníci žalobcu, ale aj iní pracovníci, ktorí montovali na streche svetlíky a robili omietky. Tiež nebolo preukázané, že by vady boli spôsobené tým, že chýbali dilatačné lišty, ktoré dodatočne dodal žalovanému R. Q.. Preto túto započítaciu námietku v rozsahu 949,16 eur a 209,65 eur súd prvého stupňa v konaní neuznal.

Na základe uvedeného súd prvého stupňa potom, ako dospel k záveru, že uplatnená pohľadávka žalobcu vo výške 7.906,65 eur je dôvodná a taktiež započítacia námietka žalovaného vo výške 1.071,73 eur je dôvodná, po odpočítaní týchto súm zaviazal žalovaného na zaplatenie rozdielu 6.834,92 eur za neuhradenú cenu diela. V prevyšujúcej časti nárok žalobcu zamietol.

Okresný súd Košice - okolie priznal žalobcovi aj zákonné úroky z omeškania podľa § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka z dôvodne uplatnenej pohľadávky 6.834,92 eur vo výške 14,5 % ročne, čo sú úroky z omeškania o 10 % vyššie ako je základná úroková sadzba V. banky T. uplatňovaná pred prvým kalendárnym dňom kalendárneho polroka, v ktorom došlo k omeškaniu, a to v 11. mesiaci roku 2004, kedy úroková sadzba bola 4,5 %.

Súd prvého stupňa ďalej zamietol žalobu v časti 2.661,66 eur spolu s úrokom z omeškania 242,75 eur, pretože žalovaný preukázal, že uhradil žalobcovi dňa 4.8.2005 sumu 2.661,66 eur vrátane úroku z omeškania 242,75 eur a trov konania 132,94 eur a v tejto časti 2.661,66 eur súd už konanie zastavil dňa 28.1.2013. Keďže si žalobca neoprávnene uplatňuje ďalej aj túto uhradenú časť pohľadávky, preto súd prvého stupňa v tejto časti 2.661,66 eur a úroku z omeškania 242,75 eur, žalobu zamietol.

Okresný súd Košice - okolie vo výroku rozsudku vyslovil, že o trovách konania rozhodne podľa § 151 ods. 3 O. s. p. po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Na odvolanie žalobcu a žalovaného, Krajský súd v Košiciach, ako súd odvolací, napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o zamietnutí žaloby vo výške 1.071,73 eur. Ďalej zrušil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 6.834,92 eur s úrokom z omeškania vo výške 14,5 % ročne zo sumy 11.382,91 eur od 16. 11. 2004 do 25. 2. 2006, zo sumy 10.311,18 eur od 26. 2. 2006 do 15. 3. 2011, zo sumy 6.834,92 eur od 16. 3. 2011 do zaplatenia a vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti nad 1.071,73 eur a v zrušenom rozsahu vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Odvolací súd uviedol, že úlohou súdu prvého stupňa bude zistiť výsluchom účastníkov konania, svedka J. a X., či sa účastníci konania dohodli na pevnej cene za dielo 520.543,60 Sk, kto túto cenu navrhol, na základe čoho ju vypočítal. Bude potrebné zistiť, či v čase uzatvorenia predmetnej zmluvy o dielo, na ktorej nie je uvedený dátum, boli už jasné rozmery zastrešovanej strechy, či v priebehu zastrešovania žalobca zastrešil aj inú časť stavby, ako bolo dohodnuté v zmluve o dielo, teda či žalobca vyhotovil aj naviac práce na zastrešení ďalšej časti stavby autoservisu alebo nie. Odvolací súd považoval za potrebné uviesť, že žalobca nemá v tomto konaní nárok na zaplatenie jednotlivých položiek podľa troch faktúr, ktorými vyfakturoval žalovanému cenu diela, má nárok na zaplatenie ceny diela určenej ako dohodnutej ceny za celé dielo alebo podľa rozpočtu alebo podľa m2 zastrešovanej strechy. Jednotlivé položky faktúr tvoria samotnú cenu diela, nie sú samostatnými nárokmi, nemôžu však podľa odvolacieho súdu byť spolu vyššie ako cena celého diela.

Odvolací súd ďalej napadnutým rozhodnutím potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o zamietnutí žaloby v rozsahu 1.071,73 eur, pretože súd správne posúdil dôvodnosť uplatnenej započítacej námietky žalovaného o náhradu škody 1.071,73 eur za vynaložené práce na opravu interiéru autoservisu v dôsledku poškodenia omietok stavby potom, ako došlo k zatečeniu strechy, ktorú zhotovoval žalobca. Poškodené omietky a maľovky interiéru dal opraviť žalovaný na vlastné náklady a vznikli mu náklady v rozsahu 1.071,73 eur, ako to vyplýva zo znaleckého posudku Ing. Gardoša, fotografií v ňom založených, písomných reklamácií, zápismi v stavebnom denníku. Preto v tejto časti, podľa odvolacieho súdu, súd prvého stupňa správne zamietol žalobu, ak uznal započítaciu námietku žalobcu 1.071,73 eur. Aj ďalšiu časť započítacej námietky žalovaného na náhradu škody za poškodenie strechy - preliačiny na streche vo výške 949,16 eur a 209,65 eur odvolací súd považoval za správne posúdenú súdom prvého stupňa ako nepreukázanú náhradu škody zo strany žalovaného, pretože túto škodu na streche mohli spôsobiť aj iní pracovníci, nielen pracovníci žalobcu, ktorí na stavbe pracovali. Odvolací súd dodal, že o tejto nedôvodnej započítacej námietke nemohol rozhodnúť v odvolacom konaní, pretože nepotvrdil rozsudok súdu prvého stupňa o vyhovení návrhu ani v časti, preto ju bude môcť odvolací súd zohľadniť až súd prvého stupňa pri rozhodovaní o pohľadávke žalobcu.

Proti potvrdzujúcemu výroku rozhodnutia odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie v zákonnej lehote, ktoré odôvodnil tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v ust. § 237 písm. f/ O. s. p. v znení účinnom do 1. januára 2015 (ďalej len „O. s. p.“), konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 1 písm. b/ O. s. p.) a tým, že napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení celej veci (§ 241 ods. 1 písm. c/ O. s. p.).

Dovolateľ s poukazom na čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uviedol, že účastník konania má právo na také rozhodnutie, v ktorom sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vysporiada so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami a dôkazmi, ktoré sú pre rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné. Dovolateľ zdôraznil, že ako žalobca podal odvolanie z dôvodu nedostatočne a nesprávne zisteného skutkového stavu, z ktorého súd prvého stupňa uznal za oprávnený nárok žalovaného na náhradu škody vo výške 1.071,73 eur za vykonané maliarske a natieračské práce, a to napriek tomu, že v konaní nebola preukázaná zodpovednosť žalobcu za vady strechy, resp. zatečenie interiéru. V tejto súvislosti žalobca poukázal na znalecký posudok Ing. Milana Gardoša, ktorý znalec na základe vizuálnej obhliadky nezistil také vady v klampiarskych konštrukciách, ktoré by spôsobovali zatekanie. Preto je podľa dovolateľa zrejmé, že žalobca nenesie zodpovednosť za zatečenie interiéru a uznanie započítacej námietky zo strany súdu, je nedôvodné. Navyše podľa žalobcu aj z predložených faktúr je možné vyvodiť zodpovednosť za náhradu škody, avšak súdy sa ich skúmaním v konaní vôbec nezaoberali. Dovolateľ poukázal na skutočnosť, že z rozhodnutí súdov nižšieho stupňa nie je známe, akými úvahami sa súdy riadili, keď jednu započítaciu námietku (náklady na maliarske práce v dôsledku zatečenia strechy) považovali za preukázanú a druhú (námietky na opravu strechy) za nepreukázanú, pričom vychádzali z totožného skutkového stavu veci. Týmto vychádzajú rozhodnutia súdov z nesprávnych skutkových zistení a nesprávneho posúdenia veci.

Ďalej podľa dovolateľa v časti zamietnutia žaloby vo výške 1.071,73 eur, je dovolaním napadnuté rozhodnutie nepreskúmateľné, nakoľko sa odvolací súd, ako ani súd prvého stupňa, nevysporiadal s podstatnými skutkovými a právnymi argumentmi uplatnenými v konaní, čím bola žalobcovi odňatá možnosť konať pred súdom. Preto žalobca navrhol, aby dovolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu a vec vrátil Okresnému súdu Košice - okolie na ďalšie konanie a rozhodnutie, ako tiež mu priznal náhradu trov dovolacieho konania.

Žalovaný vo vyjadrení k podanému dovolaniu uviedol, že zodpovednosť žalobcu za vzniknutú škodu na diele zatečením a nedôslednou činnosťou bola v konaní preukázaná tak znaleckým posudkom Ing. Milana Gardoša, ktorým boli konštatované vady diela a prienik vody. Uvedená zodpovednosť je daná aj uvedením nedostatku v stavebnom denníku a vo svedeckej výpovedi. Žalovaný preto navrhuje, aby dovolací súd zamietol dovolanie žalobcu a priznal mu náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O. s. p.).

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie súdu. Výnimčnosť tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti. Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu len v prípadoch, v ktorých ho pripúšťa zákon (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

Podmienky prípustnosti dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu upravujú ustanovenia § 237 až § 239 O. s. p. v znení do 1. januára 2015.

Podľa ust. § 237 O. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca, alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

K tomu, či rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z väd uvedených v ust. § 237 O. s. p., prihliada dovolací súd nielen na podnet dovolateľa, ale i z úradnej povinnosti podľa ust. § 241 ods. 1 O. s. p. V prípade, že dovolací súd zistí, že rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z týchto väd, zruší rozhodnutie odvolacieho súdu, i keď dovolateľ toto pochybenie nenamietal. Dovolací súd postupuje rovnako i v prípade, že dovolanie nie je v zmysle ust. § 238 a § 239 O. s. p. prípustné.

Podľa § 238 ods. 1 O. s. p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci.

Podľa § 238 ods. 3 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

V danom prípade dovolaním žalobcu, nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale taký potvrdzujúci výrok rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalobcu nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O. s. p. procesne prípustné.

Vzhľadom na uvedené, dovolací súd skúmal, či je daný dôvod prípustnosti dovolania podľa ust. § 237 O. s. p.

Dovolateľ vady konania v zmysle ust. § 237 písm. a/ až e/, g/ O. s. p. v dovolaní nenamietal a v dovolacom konaní vady tejto povahy nevyšli najavo. Prípustnosť tohto opravného prostriedku preto z uvedených ustanovení nemožno vyvodit'.

S prihliadnutím na obsah dovolania sa dovolací súd osobitne zamerail na otázku opodstatnenosti tvrdenia žalobcu, že v konaní došlo k vadám uvedeným v ust. § 237 písm. f/ O. s. p.

Odňatím možnosti konať sa v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky: 1) odňatie možnosti konať pred súdom, 2) to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3) možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O. s. p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O takýto prípad v prejednávanej veci ide z dôvodu, že dovolateľ oprávnene vo svojom dovolaní vytýka, že rozsudok odvolacieho súdu, ako aj súdu prvého stupňa, je v jeho zamietajúcej časti nepreskúmateľný.

Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Z ustanovenia čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky vyplýva, že každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov, v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že tak základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/06).

Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Ak je toto konanie v rozpore s procesnými zásadami, porušuje ústavnoprávne princípy (II. ÚS 85/06).

Zmyslom práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu a tomu zodpovedajúcu povinnosť súdu o veci konať. Ak osoba (právnická alebo fyzická) splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej musí umožniť stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú (viď nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. augusta 2001

II. ÚS 14/2001, z 13. novembra 2002 II. ÚS 132/02, III. ÚS 171/2006 z 5. apríla 2007).

Podľa § 1 O. s. p. Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb.

Podľa § 157 ods. 2 O. s. p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril žalovaný prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonával ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry EŠP. Judikatúra tohto súdu teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania

na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede

na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Právo účastníka a povinnosť súdu na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti, ktorá je podstatnou náležitosťou každého rozhodnutia súdu.

Citované zákonné ustanovenie treba chápať aj z hľadiska práv účastníka na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorého súčasťou je aj právo na súdne konanie, a vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. rozsudok *Garcia Ruiz v. Španielsko* z 21. januára 1999) tak, že rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci.

Tak odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa, ako aj odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu musia mať náležitosti uvedené v ustanovení § 157 ods. 3 O. s. p. (§ 211 O. s. p.). Musia obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozsudku. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musia vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a ich myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijali. Účelom odôvodnenia rozsudku je predovšetkým preukázať správnosť rozsudku. Odôvodnenie musí byť súčasne i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí v konaní o riadnom alebo mimoriadnom opravnom prostriedku, t.j. musí byť preskúmateľné.

Zákonom požadované riadne a presvedčivé odôvodnenie písomnej formy rozsudku (§ 157 ods. 2 O. s. p. v spojení s § 211 O. s. p.) je nielen formálnou požiadavkou, ktorou sa má zamedziť vydaniu obsahovo nezdôvodnených, nepresvedčivých alebo neurčitých a nezrozumiteľných rozsudkov, ale má byť v prvom rade prameňom poznania úvah súdu tak v otázke zisťovania skutkového stavu veci, ako aj v právnom posúdení veci. Tieto požiadavky, v časti zamietnutia návrhu, nespĺňa napadnutý rozsudok odvolacieho súdu ako ani rozsudok súdu prvého stupňa.

Napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v zmysle uvedeného preskúmateľný nie je, lebo neobsahuje postačujúce vysvetlenie dôvodov, pre ktoré odvolací súd v časti zamietnutia žaloby v rozsahu 1.071,73 eur, rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Odvolací súd v tejto súvislosti uviedol, že súd prvého stupňa správne posúdil dôvodnosť uplatnenej započítacej námietky žalovaného o náhradu škody 1.071,73 eur za vynaložené práce na opravu interiéru autoservisu v dôsledku poškodenia omietok stavby potom, ako došlo k zatečeniu strechy, ktorú zhotovoval žalobca. Poškodené omietky a maľovky interiéru dal opraviť žalovaný na vlastné náklady a vznikli mu náklady v uvedenom rozsahu, ako to vyplýva zo znaleckého posudku Ing. Gardoša, fotografií v ňom založených, písomných reklamách, zápsmi v stavebnom denníku. Súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí zo dňa 4.2.2014 na str. 9 k časti nároku vo výške 1.071,73 eur uviedol rovnako strohé konštatovanie, ako tomu urobil odvolací súd, ktoré konštatovanie odvolací súd doslovne prevzal. Takéto odôvodnenia preto nespĺňajú kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle ust. § 157 ods. 2 O.s.p. Tieto rozhodnutia sú z tohto dôvodu v časti zamietnutia návrhu arbitrárne, nepreskúmateľné a zjavne neodôvodnené, čím došlo v tomto konaní k odňatiu možnosti žalobcu konať pred súdom a k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces.

Z uvedeného je podľa dovolacieho súdu zrejmé, že súd prvého stupňa a odvolací súd, v napadnutej časti, zaťažili konanie a rozhodnutie vadou (§ 237 písm. f/ O. s. p.), ktorá je dôvodom, pre ktorý dovolací súd musí napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu i rozhodnutie súdu prvého stupňa v časti zamietnutia žaloby vo výške 1.071,73 eur zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2, ods. 3 O. s. p.), pretože rozhodnutia vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôžu byť vecne správne.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znovu aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie bolo prijaté rozhodnutím senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.